

Skrodzka, Violetta

Working Paper

Neutralność podatkowa przy dzierżawie gospodarstwa rolnego lub jego składników na cele rolnicze

Institute of Economic Research Working Papers, No. 116/2017

Provided in Cooperation with:

Institute of Economic Research (IER), Toruń (Poland)

Suggested Citation: Skrodzka, Violetta (2017) : Neutralność podatkowa przy dzierżawie gospodarstwa rolnego lub jego składników na cele rolnicze, Institute of Economic Research Working Papers, No. 116/2017, Institute of Economic Research (IER), Toruń

This Version is available at:

<https://hdl.handle.net/10419/219938>

Standard-Nutzungsbedingungen:

Die Dokumente auf EconStor dürfen zu eigenen wissenschaftlichen Zwecken und zum Privatgebrauch gespeichert und kopiert werden.

Sie dürfen die Dokumente nicht für öffentliche oder kommerzielle Zwecke vervielfältigen, öffentlich ausstellen, öffentlich zugänglich machen, vertreiben oder anderweitig nutzen.

Sofern die Verfasser die Dokumente unter Open-Content-Lizenzen (insbesondere CC-Lizenzen) zur Verfügung gestellt haben sollten, gelten abweichend von diesen Nutzungsbedingungen die in der dort genannten Lizenz gewährten Nutzungsrechte.

Terms of use:

Documents in EconStor may be saved and copied for your personal and scholarly purposes.

You are not to copy documents for public or commercial purposes, to exhibit the documents publicly, to make them publicly available on the internet, or to distribute or otherwise use the documents in public.

If the documents have been made available under an Open Content Licence (especially Creative Commons Licences), you may exercise further usage rights as specified in the indicated licence.

<https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Institute of Economic Research Working Papers

No.116/2017

Neutralność podatkowa przy dzierżawie gospodarstwa rolnego lub jego składników na cele rolnicze

Violetta Skrodzka

Article prepared and submitted for:

9th International Conference on Applied Economics Contemporary Issues in Economy, Institute of Economic Research, Polish Economic Society Branch in Toruń, Faculty of Economic Sciences and Management, Nicolaus Copernicus University, Toruń, Poland, 22-23 June 2017

Toruń, Poland 2017

© Copyright: Creative Commons Attribution 3.0 License

Neutralność podatkowa przy dzierżawie gospodarstwa rolnego lub jego składników na cele rolnicze

Violetta Skrodzka¹

Abstract:

Research background: Jedną z form lokowania wolnych środków pieniężnych przez osoby fizyczne są nieruchomości. Zainteresowanie wzbudzają zarówno nieruchomości lokalowe jak i gruntowe. Zakresem przedmiotowym przytaczanej treści objęto nieruchomości występujące w postaci gruntów rolnych. Do pierwszego maja 2016 r. każda osoba fizyczna mogła stać się właścicielem gruntów rolnych. Swobodny zakup ziemi rolnej ograniczono restrykcyjnymi przepisami ustawy z 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz.U. Z 2012 r. poz. 803 ze zm.) . Zmiana przepisów dotycząca swobodnego obrotu nieruchomościami rolnymi nie spowodowała tego, (choć ku temu zmierza), że grunty rolne pozostają jedynie w rękach rolników. Osoby fizyczne, które nabyły ziemię przed 1 majem 2016 r., a nie są związane z rolnictwem udostępniają ją innym w drodze umowy najmu czy też dzierżawy. Otrzymywany czynsz jest korzyścią majątkową, którą prawo podatkowe traktuje w szczególny sposób. Pożytki osiągane w drodze dzierżawy przez osobę fizyczną niezwiązaną z rolnictwem są traktowane w świetle podatku dochodowego od osób fizycznych na preferencyjnych zasadach.

Purpose of the article: Celem artykułu jest analiza opodatkowania dochodów uzyskiwanych przez osoby fizyczne z tytułu udostępniania nieruchomości rolnych osobom trzecim.

Methodology/methods: W opracowaniu zastosowano analizę regulacji prawnych dotyczących działalności rolniczej i podatku dochodowego od osób fizycznych. Dla określenia rozbieżności w opodatkowaniu czynszu z dzierżawy nieruchomości rolnej na cele rolnicze i nierolnicze posłużono się analizą porównawczą i dedukcją.

Findings & Value added: Wynagrodzenie otrzymywane z dzierżawy gospodarstwa rolnego lub jego składników na cele rolnicze nie stanowi źródła przychodów w rozumieniu podatku dochodowego od osób fizycznych. Przychody uzyskiwane z udostępniania osobom trzecim innych nieruchomości lub gospodarstw rolnych na cele nierolnicze podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych. Tutaj otrzymywany czynsz stanowi źródło przychodów w podatku dochodowym od osób fizycznych i podlega zgłoszeniu do właściwego urzędu skarbowego.

Keywords: *gospodarstwo rolne, działalność rolnicza, podatek dochodowy przy dzierżawie gruntów rolnych na cele rolnicze i nierolnicze*

JEL Classification: *K11; K12; K34*

Introduction

Specyficzną formą zarobkowania jest odpłatne udostępnianie składników majątkowych przez właściciela innym osobom. Nieruchomości, to przedmiot często zawieranych umów najmu lub dzierżawy. Pierwszoplanowym celem artykułu jest analiza regulacji prawnych związanych z dzierżawami gospodarstw rolnych w kontekście podatku dochodowego od osób fizycznych. Kolejnym, lecz nie mniej ważnym celem jest porównanie istniejących zasad opodatkowania dochodów uzyskiwanych z udostępniania gospodarstw rolnych i innych nieruchomości. Istniejące przywileje dla właścicieli gruntów rolnych niezwiązanych z rolnictwem przeczą sformułowanej przez A. Smitha (1954, p 584) zasadzie równości opodatkowania² czy wywodzącej się z idei równouprawnienia zasady sprawiedliwości (Gomułowicz & Małecki, 1995, p 44)³

¹ Akademia Morska w Gdyni, E-mail: v.skrodzka@wpit.am.gdynia.pl

² Autor twierdzi, że „,poddani każdego państwa powinni przyczyniać się do utrzymywania rządu w jak najściślejszym stosunku do ich możliwości, czyli proporcjonalnie do dochodu, jaki każdy z nich pod opieką państwa uzyskuje”.

³ Treść tej zasady zaleca, aby system podatkowy: (a) nie zawierał przywilejów zwalniających od opodatkowania klasy, warstwy i grupy społeczne; (b) uniemożliwiał uchylanie się od obowiązku zapłacenia podatku.

Research Methodology

Cel pracy będzie realizowany przede wszystkim za pomocą analizy obowiązujących w Polsce przepisów prawnych dotyczących opodatkowania przychodów uzyskiwanych z dzierżawy gospodarstw rolnych. Dla porównania skutków przyjętych rozwiązań prawnych przeprowadzono symulację, w której to wykorzystano analizę porównawczą i dedukcję. Symulacją objęto trzy nieruchomości tj. gospodarstwo rolne przekazane w dzierżawę na cele rolnicze, gospodarstwo rolne przekazane w dzierżawę na cele nierolnicze oraz porównywalną wartościowo nieruchomość mieszkaniową udostępniono w drodze umowy najmu.

Dzierżawa gospodarstwa rolnego

Udostępnianie ziemi przez właściciela innym osobom w zamian za opłatę znane jest od czasów systemu feudalnego. To chłopci zobowiązani byli do użytkowania gruntów niebędących ich własnością w zamian za rentę feudalną. Obecnie przekazywanie własności do użytkowania zainteresowanym jest określone umową najmu i umową dzierżawy. Umowy te są umowami nazwanymi i zostały one określone w ustawie z 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny (Dz. U. z 2017, poz. 459). Zarówno jedna jak i druga daje prawo korzystania z własności osoby trzeciej. Większość osób patrząc przez pryzmat zwyczajowo przyjętych obowiązków utożsamia obie umowy. Mimo, iż obie umowy zostały umieszczone w tym samym tytule XVII cytowanego aktu prawnego to nie bez powodu poświęcone zostały im oddzielne działy. Zasadniczą różnicą pomiędzy dzierżawą, a najmem wynikającą wprost z definicji jest pobieranie pożytków. Korzyści z użytkowania przysługują jedynie dzierżawcy, a nie najemcy. Zazwyczaj przedmiotem najmu są samochody, lokale użytkowe, mieszkania, pokoje i maszyny. Z kolei w dzierżawę oddawane są grunty rolne, ogródki działkowe, przedsiębiorstwa oraz prawa do patentów. Pobieranie pożytków to prawo, a nie obowiązek dzierżawcy. Dzierżawca ma możliwość pobierania pożytków w postaci płodów rolnych, dochodów z prowadzenia przedsiębiorstwa czy uprawiania ogródka działkowego.

Na terenie Polski według przeprowadzonego po raz ostatni w 2010 r. Powszechnego Spisu Rolnego powierzchnia gospodarstw rolnych obejmuje 18 069,8 tys. ha. W rękach sektora prywatnego gdzie zdecydowana większość to gospodarstwa indywidualne znalazło się 95,6% gruntów, natomiast sektor publiczny zajmował 4,4% powierzchni gruntów ogółem. Areał użytków rolnych wynoszący 15 503 tys. ha posiadało 2264,7 tys. gospodarstw rolnych, co stanowiło 99,4% wszystkich gospodarstw rolnych w Polsce. Dane publikowane przez GUS wskazują, że w Polsce istniało w 2010 r. 702,1 tys. gospodarstw rolnych posiadających powierzchnię do 1ha łącznie, natomiast 1562,6 tys. powyżej 1 ha (Użytkowanie gruntów. Powszechny Spis Rolny 2010, 2011, pp 29-30).

W Polsce brakuje danych dotyczących powierzchni ziemi dzierżawionej. Informacji takich nie podaje Rocznik Statystyczny Rolnictwa i Eurostat. Dane dotyczące dzierżawionych gruntów nie są ewidencjonowane również przez Agencje Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Tutaj rolnicy występując o płatności podają powierzchnię użytkowanych gruntów bez różnicowania na własność i dzierżawę. Trudności w zbieraniu informacji o dzierżawionych gruntach rolnych pogłębiają jednoroczne okresy dzierżawy oraz możliwość zawierania ustnych sąsiedzkich umów.

Neutralność przy dzierżawie gospodarstwa rolnego

Przepisy podatkowe nie zawierają pojęcia neutralności podatkowej. Określenia takiego nie odnajduje się ani w ogólnym akcie prawnym dotyczącym podatków, czyli Ordynacji

podatkowej, ani w ustawach szczegółowych dotyczących konkretnych podatków. Prawnicy i ekonomiści neutralność podatkową przypisują systemowi fiskalnemu i w tym podatkowemu, lecz traktują ją, jako postulat. W odniesieniu do podatku dochodowego neutralność należałoby uznać, jako pojęcie potoczne. Chociaż zagadnienie podatkowe jest zagadnieniem typowo prawnym to określenie neutralności dla opracowanej treści przyjęto, jako: niemające wpływu, pozostające obojętne. Pojęcie neutralności nie ma charakteru jednorodnego. Można mówić o neutralności wewnętrznej i zewnętrznej, neutralności prawnej i ekonomicznej, itd. Zestawienie różnych aspektów neutralności przedstawił D. Gibasiewicz (2012, pp 48-58) . Dla potrzeb niniejszego opracowania przyjęto, że czynsz z dzierżawy gospodarstwa rolnego lub jego składników na cele rolnicze pozostaje obojętny podatkowo

Jak podaje C. Kosikowski (Kosikowski & Ruśkowski, 2003, p 466) system dochodów publicznych powinien być tworzony z pełną świadomością celów i skutków, a przy tym zapewniać sprawiedliwość i skuteczność. Nie powinien być przypadkowy i nastawiony wyłącznie na osiągnięcie doraźnych celów bez uwzględniania skutków niepożądanych i ubocznych.

W kontekście przytaczanych treści pojawiają się pytanie dotyczące opodatkowania czynszu z dzierżawy gospodarstwa rolnego lub jego części na cele rolnicze. Jaki cel przyświecał ustawodawcy, że nie płaci się podatku dochodowego od tak osiągniętych dochodów? Odpowiedzi należałoby szukać analizując zmiany społeczno- gospodarcze, jakie zachodziły w Polsce po 1989 r.

Okres pierwszy to wydzierżawianie ziemi rolnej przez rolnika innemu rolnikowi. Rolnictwo indywidualne dominujące w Polsce odczuwało braki, co do zasobności w odpowiednie fundusze, a tym samym w sprzęt rolniczy. Udostępnianie ziemi przez rolnika innemu rolnikowi w zamian za opłatę można było potraktować, jako rekompensata osiągniętych korzyści z działalności rolniczej. Dla rolnika, który nie miał możliwości prowadzenia działalności rolniczej otrzymywany czynsz dzierżawny był jak gdyby dochodem z działalności rolniczej. W warunkach tak istniejących dzierżaw nie budził wątpliwości brak podatku dochodowego od otrzymywanego wynagrodzenia.

Drugi okres należałoby ściśle powiązać z nieszczelnością przepisów o ubezpieczeniach społecznych. Pozyskiwanie w drodze kupna niewielkich powierzchniowo gruntów rolnych przez nie rolników związane było z unikaniem płatności składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Grunty te często były dzierżawione miejscowym rolnikom bezpłatnie lub za symboliczną kwotę..

Trzeci okres można zaobserwować po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Wysokie świadczenia unijne możliwe do pozyskania przez właścicieli gruntu rolnego zachęcały do zakupu ziemi osoby, które nie wykazywały żadnego związku z działalnością rolniczą. Właściciele dużych obszarów ziemi przekazanych w dzierżawę uzyskują dochody w postaci czynszu dzierżawnego. W obecnych czasach nie jest to przysłowiowa złotówka, a patrząc na ogłoszenia medialne jest to, co najmniej kwota dopłaty unijnej.

Od maja 2016 roku nie ma możliwości zakupu ziemi rolnej przez nie rolnika. Ustawa o ustroju rolnym podaje rygorystyczne warunki, co do nabywcy ziemi rolnej. Ograniczenie możliwości zakupu ziemi rolnej nie likwiduje w Polsce dzierżaw tych ziem, które nabyto wcześniej przez ludzi niezwiązanych z rolnictwem. O ile w pierwszych i drugim wyróżnionym powyżej etapie brak podatku dochodowego od czynszu dzierżawnego można było w logiczny sposób uzasadnić, to obecnie takich argumentów trudno się doszukać.

Regulacja prawna opodatkowania dochodów przy dzierżawie gospodarstwa rolnego

Zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób fizycznych opodatkowaniu czynsz pobierany przez wydzierżawiającego nie jest wymieniony, jako zwolnienie przedmiotowe i

nie jest też ujęty, jako dochód, od którego zaniechano poboru podatku. W przytoczonej ustawie regulacje dotyczące dzierżawy gospodarstwa rolnego można odnaleźć w dwóch miejscach.

Pierwszy zapis znajdujący się w art. 2 ust. 1 pkt 1 dotyczy wyłączenia stosowania zapisów ustawy do przychodów z działalności rolniczej z wyjątkiem przychodów z działów specjalnych produkcji rolnej. Działalność rolnicza, a tym samym korzyści z jej prowadzenia podlegają opodatkowaniu podatkiem rolnym.

Drugi zapis znajduje się w art. 10, ust. 1, pkt. 6 gdzie przytacza się specyfikacje źródeł przychodów. Ustawodawca stwierdził, że źródłami przychodów są m.in. „najem, podnajem, dzierżawa, poddzierżawa oraz inne umowy o podobnym charakterze, w tym również dzierżawa, poddzierżawa działów specjalnych produkcji rolnej oraz gospodarstwa rolnego lub jego składników na cele nierolnicze, albo na prowadzenie działów specjalnych produkcji rolnej z wyjątkiem składników majątku związanych z działalnością gospodarczą” (Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, Dz. U. z 2016, poz. 2032).

Decydujące znaczenie dla opodatkowania podatkiem dochodowym czynszu otrzymywanego z dzierżawy gruntów ma, zatem pojęcie działalności rolniczej i gospodarstwa rolnego. Ustawodawca w w/w ustawie bardzo precyzyjnie określił działalność rolniczą w art. 2 ust. 2. Cechą charakterystyczną działalności rolniczej jest uzyskiwanie produktów z uprawy, chowu lub hodowli w stanie nieprzetworzonym

Drugim pojęciem dla kwalifikacji przychodów w podatku dochodowym od osób fizycznych jest gospodarstwo rolne. Ustawodawca odwołuje się tutaj do definicji zawartej w ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969 ze zm.). Za gospodarstwo rolne uważa się obszar gruntów o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy, stanowiących własność lub znajdujących się w posiadaniu osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej, w tym spółki, nieposiadającej osobowości prawnej (Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym).

Kwoty otrzymywane przez właścicieli gruntów rolnych z tytułu dzierżawy budziły niepewność w kontekście podatku dochodowego od osób fizycznych. Wątpliwości w zakresie opodatkowania rozwiązał Dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie działając w imieniu Ministra Finansów w wydanej i aktualnej obecnie interpretacji indywidualnej z dnia 02.12.2010 r. nr IPPB1/415-834/10-2/JB. Określił on, że jeżeli gospodarstwo rolne wydzierżawione zostało na działalność rolniczą, o której mowa w cyt. powyżej art. 2 ust. 2 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, to przychód uzyskiwany przez wydzierżawiającego z tego tytułu nie stanowi źródła przychodów dla celów podatku dochodowego od osób fizycznych. Oznacza to, że czynsz pobierany z tytułu dzierżawy gospodarstwa rolnego na działalność rolniczą pozostaje dla wielu osób obojętny podatkowo.

Opodatkowanie dochodów przy dzierżawie gospodarstwa rolnego lub jego składników na cele rolnicze i nierolnicze

Jak wynika z regulacji prawnej nie stanowi źródła przychodów, w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, dzierżawa gospodarstwa rolnego lub jego składników na cele rolnicze. Dla uznania za źródło przychodów dzierżawy najistotniejsze znaczenie ma przeznaczenie wydzierżawianego gospodarstwa rolnego lub jego składników.

Definicja gospodarstwa rolnego zalicza do składników gospodarstwa rolnego jedynie grunty podlegające opodatkowaniu podatkiem rolnym. Oznacza to, że jedynie przychody z dzierżawy gruntów opodatkowanych podatkiem rolnym nie są opodatkowane podatkiem dochodowym. Z przedstawionego stanu prawnego powyżej wynika, że tylko od dzierżawy gruntu rolnego na działalność rolniczą nie płaci się podatku dochodowego od osób

fizycznych. Dzierżawa gospodarstwa rolnego rozumianego jedynie, jako grunty, jak i jego składników na cele nierolnicze stanowi źródło przychodów w podatku dochodowym od osób fizycznych. Określa to wprost cytowany powyżej art. 10, pkt 6. Dzierżawa gospodarstwa rolnego lub jego składników na cele nierolnicze albo na prowadzenie działów specjalnych produkcji rolnej podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych.

Oprócz ziemi rolnej do gospodarstwa rolnego przynależą inne składniki majątkowe, które mogą być udostępniane zainteresowanym osobom. Mowa tutaj o budynkach gospodarskich i sprzęcie rolniczym, które mogą służyć zarówno działalności rolniczej, jak i działalności gospodarczej. Niezależnie od przeznaczenia kwoty uzyskane z ich udostępniania podlegają opodatkowaniu.

Symulacja czynszu pozostającej w dyspozycji właściciela przy dzierżawie nieruchomości rolnej i najmie nieruchomości mieszkaniowej

Do symulacji wybrano dwie nieruchomości⁴ tj. gospodarstwo rolne spełniające warunki określone w ustawie o podatku rolnym i nieruchomość mieszkaniową. Gospodarstwo rolne zostało nabyte w celach inwestycyjnych w latach 2011-12 za kwotę 135 000 zł. Obejmuje ono 6,2885 ha przeliczeniowych, które stanowią zaledwie 1,1507 ha przeliczeniowych z powodu niskiej klasy użytków rolnych. Drugą nieruchomością jest mieszkanie położone w pobliskim miasteczku. Nabyto je z przeznaczeniem na wynajem za kwotę 140 000 zł w 2012 r. Mieszkanie nie wymagało żadnych nakładów finansowych. Obie nieruchomości znajdują się na terenie północno-zachodniej części województwa podlaskiego gdzie budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne rozwija się bardzo powoli, a popyt na ziemię przez miejscowych rolników jest duży. Region należy do typowo rolniczych terenów Polski.

Obie nieruchomości są własnością osoby indywidualnej. Pierwsza z nich została oddana w dzierżawę, gdzie czynsz dzierżawny ustalono na kwotę 6 200 zł rocznie. Zgodnie z umową dzierżawiona powierzchnia jest przeznaczona do prowadzenia działalności rolniczej. Strony umowy zobowiązały dzierżawcę do ponoszenia podatku rolnego i innych ciężarów związanych z prowadzeniem działalności rolniczej na nieruchomości. Nieruchomość mieszkaniowa jest przedmiotem umowy najmu. Wysokość czynszu, która wpływa co miesiąc do wynajmującego to 500 zł miesięcznie. Tutaj też zobowiązano najemcę do płatności podatku od nieruchomości i wszelkich opłat związanych z użytkowaniem mieszkania.

Kwoty wpływające do właściciela nieruchomości są porównywalne w skali roku i wynoszą odpowiednio: 6200 zł i 6000 zł. W przypadku gospodarstwa rolnego kwota otrzymana od dzierżawcy pozostanie w całości w gestii właściciela. W przypadku nieruchomości mieszkaniowej otrzymany czynsz należy pomniejszyć o podatek dochodowy. Przy wyborze zryczałtowanych form opodatkowania kwota, którą trzeba odprowadzić do Urzędu Skarbowego wynosi 510 zł, a to oznacza, że właściciel mieszkania dysponuje kwotą 5490 zł. Wybierając zasady ogólne opodatkowania zobowiązany jest on przekazać podatek w wysokości 1080 zł. W tym przypadku dochód właściciel mieszkania po potrąceniu podatku to kwota 4920 zł.⁵ Jeżeli gospodarstwo rolne wydzierżawione byłoby na cele nierolnicze to opodatkowanie byłoby adekwatne do reguł przedstawionych powyżej dla mieszkania.

Przytoczone kwoty dla indywidualnego przykładu sygnalizują istniejące różnice między korzyściami osiąganymi przez właścicieli różnych nieruchomości. Nie odzwierciedlają one skali danego zjawiska, ze względu na brak danych dotyczących dzierżawionych gruntów

⁴ Informacje o nieruchomościach uzyskano na podstawie wywiadu indywidualnego z właścicielem nieruchomości.

⁵ Zryczałtowany podatek dochodowy wynosi 8,5% dla mieszkań, które nie są wynajmowane sezonowo. W przypadku podatku dochodowego na zasadach ogólnych przyjęto, że podatnik należy do pierwszego progu podatkowego i nie występuje tutaj kwota wolna od podatku. .

rolnych. Tym samym stają się trudno policzalne kwoty, które mogłyby zasilić dochody publiczne.

Conclusions

Jeżeli gospodarstwo rolne zdefiniowane w podatku rolnym wydzierżawione zostało na działalność rolniczą zdefiniowaną w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych, to przychód uzyskiwany przez wydzierżawiającego nie stanowi źródła przychodów dla celów podatku dochodowego od osób fizycznych. Wiele osób posiada tak określone gospodarstwa rolne czerpiąc korzyści z ich dzierżawy, chociaż nie są to rolnicy. Istniejący stan rzeczy można byłoby ograniczyć wprowadzając bądź to w definicji gospodarstwa rolnego, bądź to do definicji działalności rolniczej słowa „rolnik”.

References

Gibasiewicz, D. (2012). Zasada neutralności podatku od wartości dodanej w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Warszawa, Wolters Kluwer Polska sp. Z o.o.

Gomułowicz, A. (1995). Podatki i prawo podatkowe, Poznań, Ars boni et aequi Przedsiębiorstwo Wydawnicze.

Interpretacja indywidualna z dnia 02.12.2010 r. nr. IPPB1/415-834/10-2/JB. System Informacji Podatkowej – Wyszukiwarka, Retrieved from <http://sip.mf.gov.pl/faces/views/szczegoly/szczegoly-interpretacji-indywidualnej.xhtml?documentId=261996&poziomDostepu=PUB&indexAccordionPanel=-1#tresc>(12.03.2017).

Kosikowski, C. (2003). Pojęcie, funkcje, rodzaje dochodów publicznych. In C. Kosikowski, E. Ruśkowski, (Eds.), *Finanse publiczne i prawo finansowe*, Warszawa, Dom Wydawniczy ABC.

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 grudnia 2016 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, Dz.U. z 2016r., poz. 2032.

Smith, A. (1954). *Badania nad naturą i przyczynami bogactwa narodów*. Warszawa, PWN.

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964, Kodeks cywilny, Dz. U. z 2017 r., poz. 459.

Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym, Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969 ze zm.

Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, Dz. U. z 2016 r, poz. 2032.

Ustawa z 9 listopada 2000r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz zmianie niektórych ustaw, Dz. U. z 2000 r., nr 104, poz. 1104.

Ustawa z 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego, Dz.U. z 2012 r., poz. 803 ze zm.

Użytkowanie gruntów. Powszechny Spis Rolny 2010, (2011). Warszawa, GUS 2011.